

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КРУГЛИЙ СТІЛ,
ПРИСВЯЧЕНИЙ 25-Й РІЧНИЦІ ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ
«ОСНОВИ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я»**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
17 листопада 2017 року**

М. ЗАПОРІЖЖЯ

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Колесник Юрій Михайлович – ректор Запорізького державного медичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України

Заступники голови оргкомітету:

Книш Євгеній Григорович – завідувач кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, доктор фармацевтичних наук, професор

Алексєєв Олександр Германович – вчений секретар, доцент кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, кандидат фармацевтичних наук

Відповідальний секретар оргкомітету:

Аніщенко Михайло Анатолійович – старший викладач кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, кандидат юридичних наук

Члени оргкомітету:

Алексєєва Ірина Миколаївна - доцент кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, кандидат фармацевтичних наук, доцент

Ткаченко Наталя Олександрівна - доцент кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, кандидат фармацевтичних наук, доцент

Скріпкін Сергій Васильович – начальник юридичного відділу ЗДМУ

Актуальні проблеми теорії та практики правового регулювання галузі охорони здоров'я: проблеми і перспективи: збірник тез доповідей науково-практичного круглого столу, присвяченого 25-й річниці прийняття Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (17 листопада 2017 року) / За заг. ред. д-ра мед. наук, професора, Заслуж. діяча науки і техніки України Ю. М. Колесника. – Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2017. – 152 с.

У збірнику представлені матеріали доповідей, що виражають теоретичні та практичні проблеми правового регулювання галузі охорони здоров'я в контексті сучасних тенденцій його розвитку, окреслено основні напрями їх вирішення. Авторами статей є науковці та практики галузі правознавства та охорони здоров'я з різних регіонів України, колом професійних інтересів яких є правові питання медицини та фармації.

Гончаров Михайло Сергійович. ДО ПИТАННЯ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	57
Гороховська Олена Володимирівна. КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА НЕОБЕРЕЖНЕ ПОЗБАВЛЕННЯ ЖИТТЯ.....	63
Давидов Павло Григорович. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ В УКРАЇНІ.....	64
Давидов Павло Григорович, Бебешко Ганна Василівна. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ ВІДНОСИНИ В ПСИХІАТРІЇ.....	68
Демченко Вікторія Олександрівна, Ткаченко Наталя Олександрівна. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ У ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ.....	70
Дічко Ганна Олегівна. МЕДИЧНА РЕФОРМА У США – ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ, ЯКИЙ ДОЦІЛЬНО ЗАПОЗИЧИТИ.....	72
Дондик Наталя Яківна, Литвиненко Ольга Веніамінівна. ЗАСТОСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ТА КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДО МЕДИЧНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ.....	76
Дроздова Олена Валеріївна. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ ВІДОМОСТЕЙ ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я ОСОБИ В КОНТЕКСТІ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	79
Зарічна Тамара Пантелеймонівна, Кральська Світлана Валеріївна. ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В АПТЕЧНОМУ ЗАКЛАДІ З МЕТОЮ ПРОФІЛАКТИКИ ДИСЦИПЛІНАРНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	82
Зарічна Тамара Пантелеймонівна, Калугіна Тетяна Валеріївна. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ КОНФЛІКТУ В АПТЕЧНОМУ ЗАКЛАДІ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	83
Кадуліна Інга Сергіївна. ПОРУШЕННЯ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВІДНОВЛЕННЯ: ЗАХИСТ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СУДІ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	84
Каплій Ольга Петрівна. ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ МЕДИЧНИХ ПРОТИПОКАЗАНЬ ДО НАВЧАННЯ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ....	87
Кобрусєва Євгенія Анатоліївна. МЕДИЧНА РЕФОРМА: КОРИСНИЙ ДОСВІД ПОЛЬЩІ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	89
Коверзєва Ганна Павлівна. СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ.....	92
Колесніченко Дмитро Олександрович. ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТИ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	96
Крилова Олена Вікторівна. СПОСОБИ СУДОВОГО ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ У СФЕРІ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ.....	99
Курисько Юлія Ігорівна. ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	103

Дондик Наталя Яківна,

доцент кафедри управління і економіки фармації,
медичного та фармацевтичного правознавства
Запорізького державного медичного університету
кандидат юридичних наук, доцент

Литвиненко Ольга Веніамінівна,

доцент кафедри управління і економіки фармації,
медичного та фармацевтичного правознавства
Запорізького державного медичного університету
кандидат фармацевтичних наук, доцент

ЗАСТОСУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ТА КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДО МЕДИЧНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ

Одним із способів, що використовуються фармацевтичними компаніями у своїй діяльності для направлення їхньої продукції на ринок, є послуги медичних представників. Медичні представники – це фізичні особи, які виконують роботу згідно трудового або цивільно-правового договору за згодою та за дорученням фармкомпанії.

Робота медичного представника – це діяльність у сфері промоції лікарських засобів, що включає проведення бесід, зустрічей з медичними та фармацевтичними працівниками з одночасним:

- доведенням усної інформації про лікарські засоби;
- розповсюдженням (наданням) фармацевтичної продукції з нанесеною на неї назвою лікарського засобу, логотипу компанії-виробника лікарського засобу;
- розповсюдженням (наданням) печатних матеріалів з інформацією про лікарський засіб, компанії - виробника лікарського засобу;
- розповсюдженням безоплатних зразків лікарських засобів.

Практика застосування діючого законодавства України виявила випадки оформлення протоколів про адміністративні правопорушення відповідно осіб, які виконують промоційні акції в аптеках.

Причини залучення осіб до відповідальності при проведенні промоакцій з фармацевтичними препаратами вимагають детального аналізу.

Відповідно до змін законодавства України у сфері охорони здоров'я, порушення граничних норм, встановлених для медичних та фармацевтичних працівників при виконанні ними професійної діяльності, тягне за собою застосування до них адміністративної відповідальності у сфері охорони праці та здоров'я населення.

Нормами адміністративного права регулюються відносини, які виникають у сфері визнання, охорони та захисту прав людини у сфері охорони здоров'я. Під адміністративною відповідальністю слід розуміти застосування до порушників загальнообов'язкових правил, які діють у державному управлінні та інших сферах адміністративних стягнень, які мають для цих осіб небажані наслідки матеріального або морального характеру.

Так відповідно до ч.1 ст. 78-1 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (введений в дію 19.11.1992г.) медичні та фармацевтичні працівники під час виконання ними професійної діяльності не мають права:

- одержувати від суб'єктів господарювання, які виробляють та/або реалізують лікарські засоби, вироби медичного призначення, від їх представників неправомірну вигоду;

- одержувати від суб'єктів господарювання, які виробляють та/або реалізують лікарські засоби, вироби медичного призначення, від їх представників зразки лікарських засобів, виробів медичного призначення для використання в професійній діяльності (крім випадків, пов'язаних з проведенням відповідно договорів клінічних досліджень лікарських засобів або клінічних випробувань виробів медичного призначення);

- рекламувати лікарські засоби, вироби медичного призначення, в тому числі виписувати лікарські засоби на бланках, які мають інформацію рекламного характеру, та вказують виробників лікарських засобів (торгових марок);

- за вимогою споживача під час реалізації (відпуску) лікарського засобу не надавати або надавати недостовірну інформацію про наявність в аптечному закладі лікарських засобів з такою ж діючою речовиною (згідно з міжнародною непатентованою назвою), форми відпуску та дози, в тому числі не надавати інформацію про наявність таких лікарських засобів за низькою ціною.

Порушення обмежень, встановлених для медичних та фармацевтичних працівників під час виконання ними професійної діяльності, тягне за собою застосування адміністративної відповідальності у вигляді накладення штрафу в розмірі 300 неоподаткованих мінімумів доходів громадян. Ті ж самі дії, що скоюють повторно на протязі року після накладення адміністративного утримання за аналогічні правопорушення, тягне накладення штрафу в розмірі 1200 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

У випадку рекламування медичними представниками лікарських засобів, реклама яких заборонена законом, під час виконання роботи представника згідно укладеного цивільно-правового договору медичний

представник, як розповсюджувач такої реклами, може бути притягнутий до відповідальності за порушення порядку її розповсюдження у вигляді штрафу в розмірі п'ятикратної вартості розповсюдження реклами або 300 неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

В особливо небезпечних випадках за скоєння злочинів медичні представники можуть бути притягнуті до кримінальної відповідальності. Злочином є лише таке протиправне діяння або бездіяльність, яке скоєне з умислом або за необережністю.

Кримінальна відповідальність фармацевтичних представників є одним із видів юридичної відповідальності. Це вид державного примусу, який знаходить своє вираження в осуді злочинця та його дії обвинувальним вироком суду, а також накладенням на винуватого додаткових обмежень.

Відповідно ст. 140 КК України за неналежне виконання або не виконання професійних обов'язків медичних або фармацевтичних представників, у них виникає кримінальна відповідальність при:

- невиконанні, тобто повна бездіяльність працівників, в умовах, коли вони могли та були зобов'язані виконувати професійні зобов'язання;
- неналежному виконанні – це виконання професійних обов'язків не відповідно до вимог.

Для притягнення до відповідальності за цією статтею необхідно наявність факту настання тяжких наслідків в результаті недостатніх професійних навичок, досвіду та кваліфікації фармацевтичних представників.

Таким чином, робота медичного представника у сфері промоції лікарських засобів, з урахуванням проведення бесід, зустрічей з медичними та фармацевтичними працівниками мають ризики, які за неналежне виконання або не виконання професійних зобов'язань можуть бути притягнені до адміністративної або кримінальної відповідальності.